

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 363/09-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., K., zastúpeného advokátom Mgr. M. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 22/2001, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júna 2009 doručená sťažnosť M. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. M. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 22/2001.

Zo sťažnosti a z pripojenej prílohy vyplýva, že „návrh na začatie konania bol podaný začiatkom roka 2001.

Dňa 07. 10. 2004 súd prvého stupňa vydal v poradí prvý rozsudok.

Dňa 10. 01. 2006 odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 10. 10. 2006 súd prvého stupňa vydal v poradí druhý rozsudok.

Dňa 31. 05. 2007 odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 01. 04. 2008 súd prvého stupňa vydal v poradí tretí rozsudok.

Dňa 29. 01. 2009 odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 21. 04. 2009 sa malo uskutočniť pojednávanie, avšak bolo odročené z objektívneho dôvodu kolízie pojednávani právnych zástupcov účastníkov konania.

Dňa 19. 05. 2009 sa malo uskutočniť pojednávanie, avšak bolo odročené z dôvodu žiadosti navrhovateľa i odporcu.“.

Sťažovateľ namieta, že „súd prvého stupňa v danej veci rozhodol už celkovo trikrát a celkovo aj trikrát bol jeho rozsudok odvolacím súdom zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie, hoci nejde o skutkovo a ani právne zložitú vec. Podotýkame, že odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vždy pre nepreskúmateľnosť a dvakrát aj preto, že sa súd prvého stupňa nespravoval právnym názorom odvolacieho súdu.“.

Podľa názoru sťažovateľa „okresný súd... nebol v danom prípade zaťažovaný žiadnym náročným alebo rozsiahlym dokazovaním alebo riešením komplikovaných procesných alebo hmotnoprávných otázok, čo nasvedčuje tomu, že priedahy v konaní sú spôsobené nevysvetliteľným odborným zlyhaním sudcu“. V tejto súvislosti sťažovateľ považuje dĺžku konania za neprimeranú a tvrdí, že „v konaní došlo k zbytočným priedahom v dôsledku nesprávnej činnosti súdu“.

Sťažovateľ uviedol, že v uvedenej veci podal sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu podaním z 20. mája 2009, ktorý na sťažnosť odpovedal prípisom z 27. mája 2009.

Podľa názoru sťažovateľa došlo postupom okresného súdu v označenom konaní k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto navrhuje, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1. Okresný súd Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Cb 22/01 porušil právo sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. Prikazuje sa Okresnému súdu Trnava vo veci sp. zn. 16 Cb 22/01 konať tak, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

3. Sťažovateľovi sa priznáva peňažná suma vo výške 6.600,- € ako primerané finančné zadosťučinenie, ktoré je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo

veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04) ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom okresného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (pozri napr. rozhodnutie vo veci M. M. proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/09).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Z obsahu sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využil možnosť postupu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) a podaním z 20. mája 2009 doručeným predsedovi okresného súdu toho istého dňa podal sťažnosť na prietahy v označenom konaní. Do uvedeného dátumu sťažovateľ nepreukázal, že by si základné právo, ktorého porušenie namieta pred ústavným súdom, chránil iným spôsobom.

Ústavný súd konštatuje, že využitie právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa citovaného zákonného ustanovenia zákona o súdoch, sa v okolnostiach posudzovanej veci prejavilo ako účinný právny prostriedok nápravy, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii a ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu ho aj úspešne využil. Predseda okresného súdu na sťažnosť odpovedal prípisom sp. zn. Spr. 2456/09 z 27. mája 2009, v ktorom po preverení stavu konania vo veci uviedol, že *„zákonná sudkyňa JUDr. H. v súčasnej dobe koná vo veci plynulo. Dôvod, pre ktorý nebolo uskutočnené pojednávanie dňa 21. 4. 2009, ako aj pojednávanie 19. 5. 2009, určite poznáte, keďže ste sa na toto pojednávanie ospravedlnili. Podľa vyjadrenia zákonnej sudkyne ste v písomnom podaní uviedli, že medzi účastníkmi má prísť k mimosúdnej dohode. Vo veci je ďalší termín pojednávania 16. 6. 2009.“*

Napriek tomu, že predseda okresného súdu v konaní zbytočné prietahy nekonštatoval, sťažovateľovi oznámil, že vzhľadom na to, že ide o reštančnú vec, bude ju pravidelne sledovať až do jej právoplatného skončenia.

Následne po doručení odpovede okresného súdu bola sťažovateľom 10. júna 2009 doručená sťažnosť ústavnému súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej je potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení na účel nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho prípadnou nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07).

Po upozornení predsedu okresného súdu na prietahy v konaní možno z ďalšieho postupu okresného súdu vyvodiť, že predseda okresného súdu na sťažnosť sťažovateľa adekvátne reagoval a prijal v primeranej lehote potrebné opatrenia vo veci. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti totiž zistil, že okresný súd vo veci pojednával 16. júna 2009. Vzhľadom na to, že sťažovateľ na pojednávaní navrhol vykonať dokazovanie výsluchom ním navrhnutých svedkov, okresný súd pojednávanie

odročil na 17. september 2009. Toto pojednávanie bolo z dôvodu ospravedlnenia obidvoch účastníkov konania odročené. Z dôvodu vykonania ďalšieho dokazovania okresný súd nariadil pojednávanie vo veci na 27. október 2009.

Ústavný súd v súvislosti so svojimi zisteniami konštatuje, že sťažnosť na priet'ahy v konaní adresovaná predsedovi okresného súdu ako účinný prostriedok nápravy namietaného porušovania práv splnila svoj účel, pretože z procesných úkonov okresného súdu vykonaných po jej podaní je zrejmé, že okresný súd v namietanom konaní už koná bez priet'ahov, t. j. plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Táto skutočnosť podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach daného prípadu znamená, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti už nedochádza k priet'ahom v predmetnom konaní a z toho dôvodu sťažnosť nie je opodstatnená.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

V nadväznosti na toto rozhodnutie ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že ak by v ďalšom priebehu napadnutého konania došlo k neodôvodnenej nečinnosti, resp. neefektívnej činnosti okresného súdu, tak by sa sťažovateľ mohol prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy opakovane domáhať ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. októbra 2009